

GŁOS MIESZCZAŃSKI

Pismo tygodniowe poświęcone sprawom polskiego rękodziela, drobnego przemysłu, handlu i mieszczaństwa.

Przedpłata wynosi: kwartalnie 3 zł — półrocznie 6 zł — rocznie 12 zł. — Cena pojedynczego egzemplarza 25 gr.

Geny ogłoszeń:	Wzrosty (normalny) . . . . . 30 gr.	Nadzwyczajne . . . . . 40 gr.	Na 1-1 strony . . . . . 50 gr.	Układ tabelaryczny 50% drożej
	Nekrologi . . . . . 30 "	Do kroniki . . . . . 30 "	Drobne ogłosz. od słowa	Zmiany tabelearyczny 50% drożej

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: Kraków, ul. św. Krzyszta 1. 11. — Tel. 3344. — Konto P. K. O. w Krakowie 404.486

Rzemieślnicze Wydziały kredytowe.

Zainicjowana przez Izbę akcyjną kredytowa dla zasiedlenia rzemiosła i drobnego przemysłu, otrzymała w okręgu województwa krakowskiego działalność rzemieślniczych instytucji kredytowych, które partrywały kryzys wojenny i po wojenny, jak: Spółdzielczy Związek Rękodzielników i Przemysłowców w Krakowie, Kasa Rękodzielnicza w Tarnowie i w Białej; umożliwiła zorganizowanie i uruchomienie kas rzemieślniczych i rzemieślniczych w Dąbrowie, Dobczu, Jasie, Mielcu, Nowym Sączu, oraz umożliwiła zorganizowanie nowych powiatowych kas rękodzielniczych w Bochni i Wadowicach.

Zainteresowanie się sferą rzemieślniczych organizacji placówek kredytowych, dało również podstawę do tworzenia przy pomocy Krajowego Patronatu dla Rękodziela i Drobnego Przemysłu i, zw. Wydziałów Kredytowych przy silniejszych instytucjach kredytowych.

Wydziały takie powstają przy spółdzielczym ogólnego typu (Towarzystwa zaliczkowe), lub też Kasach Oszczędności, które na rzecz potrzeb rzemieślników tworzą własny fundusz. Składają się są:

- 1) z czystych wkładów przekazanych na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia członków spółdzielni, względnie organów Kas Oszczędności, na rzecz wydziału rzemieślniczo-kredytowego;
- 2) z pożyczek zaprzęgniętych przez spółdzielnie (Kasy Oszczędności) z funduszu rezerwowych i innych źródeł;
- 3) z uzyskiwanych na rzecz powyższego wydziału specjalnych subwencji;
- 4) z funduszu gwarancyjnego, przeznaczanego na zabezpieczenie strat;
- 5) z części kapitału obrotowego spółdzielni, względnie Kas Oszczędności.

Z kredytów Wydziału rzemieślniczego korzysta mogą tylko osoby trudniące się rzemiosłem lub drobnym przemysłem, które do spółdzielni przystąpiły w charakterze członków.

Agendy Wydziału rzemieślniczego prowadzi Dyrekcja spółdzielni, dla ułatwienia jednak Dyrekcji uiszczającego uzasadnienia potrzeb kredytowych Wydziału rzemieślniczemu ustanawia się z gromad rękodzielników i drobnego przemysłowców i, zw. Komisję rękodzielniczą, której skład w dziedzinie trzech okręgów ustala Rada Nadzorcza spółdzielni. — Okres urzędowania Komisji rękodzielniczej trwa jeden rok.

Pożyczek udziela Dyrekcja według postawienia statusu spółdzielni po zasięgnięciu opinii Komisji rękodzielniczej.

Odnowiona opinia Komisji rękodzielniczej na dla Dyrekcji znaczenia wiążące.

W powiatach zaś, gdzie nie było warunków do tworzenia samodzielnych kas rękodzielniczych, jak również wydziałów kredytowych, skupiły się sfery rzemieślnicze dookoła jednej z miejscowych instytucji, która najbardziej dba o zaspokojenie ich potrzeb.

Instytucje rozprowadzające kredyty, udzielają pożyczek w wysokości od 200 do 1000 zł (wyjątkowo ponad 2000 zł), a pożyczki te służą wcale za przeważnie na zakupno materiałów i pokrycie innych najniezbędniejszych potrzeb rzemieślniczych.

Instytucje rozprowadzające kredyty nie odróżniają w terminach spłat udzielonych pożyczek okoliczności, czy kredyty na być użyty do obrotu,

czy też na inwestycje, co ściśniętą kasa osób niegłęboko używać kredyty i uo w dalszej konkurencji rzemieślnika, starającego się o zakupno materiałów i maszyn, stawia na równi z rzemieślnikiem, który potrzebuje gotówki do obrotu.

Prawdą, że brak kapitału obrotowego, brak gotówki na zakupno materiałów daje się odczuwać większości rzemieślników, jednak to nie powód, by dla korzyści innych wykluczać drugich od możliwości korzystania z kredytu, lub też utrudniać im zdobycie większego kredytu na inwestycje.

Rozprowadzenie akcji kredytowej w okręgu Województwa krakowskiego jest na ukoniecznieniu. Krakowska Izba Rzemieślnicza, jako czuująca organizacja rzemieślników w województwie krakowskim, wstąpiła się zająć ustalenie i umożliwienie najodpowiedniejszych zasad techniki pomocy kredytowej dla rękodzielników i drobnego przemysłu, co zagranicą jest już od dawna praktykowane. Niestety, na tem polu u nas za mało się robi.

Niedola kupieckiego proletariatu.

Kryzys wśród drobnego handlu i straganiarzy

Przebiegiem drobnego kupców i straganiarzy są ekonomicznie najbliższymi placówkami naszego handlu. Są faktory kryzysu, jaki przesyła życie gospodarcze w Polsce, najsilniejsi odbijają się na tych właśnie przedsiębiorstwach, które zajął w obrotach i braku gotówki spełniają dotkliwie odczuwają. Jednocześnie ciężary podatkowe wzrastają oczywiście tych placówek. Konsumentami handlu drobnego i straganiego jest w larńko poważnej części ludność niezamożna, z którą nie bez przyczyn. Przy dalszym rozwoju obrotów z powodu zmniejszenia się konsumpcyjnej ludności, zyski w handlu drobnym i straganym spadły do minimum. W handlu drobnym wypadkach 2-3 proc. procentu poddaży obrotowej pochłania cały zysk podatnika. Zdarzają się również wypadki, że kumce sprzedaje towar poniżej ceny kosztu. Przydajeć się bowiem terminem licytacji, usiłuje jeszcze w dniu licytacji odroczny zwłokę ruchomości na kilka godzin, a w międzyczasie wyżybia się po najniższej cenie towarów, aby tylko zebrać jaką taką sumę na zapłacenie należności podatkowej.

Zainicjowanie handlu drobnego i straganiego doszło do tego, że w wielu przedsiębiorstwach skomplikowany asortyment towarów nie jest już wiadomości kupca, wzięły bowiem w komis, jest jeszcze ostatnią słabkąją podatową eryzysieci. A oprócz podatków państwowych kupcy drobnego i straganiego plac, jak i pozostały ogół kupiecki, wyszły podatkowi komiteci, poza ten zaś również znaczący czynsz najemniczy. Zainicjowanie handlu drobnego i straganiego zmuszone są często wykupywać świadectwa przemysłowe II kategorii tylko z powodu zbyt rygorystycznego stosowania ustawy o podatku przemysłowym. Istnieje okoliczność ministerstwa, zezwalającej niektórym przedsiębiorstwom na wykupywanie

świadectw przemysłowych III kategorii, ile i zapas towarów luksusowych (na które zasadniczo wykupić nie trzeba II kategorii) nie przekracza w nich 5 proc. ogólnego asortymentu, a suma obrotu z II półroczu 1925 roku 15.000 złotych. Okoliczność ten jest jednak stosowany przez Urząd Skarbowy bardzo niechętnie, w wyniku czego spływane są liczne protokoły, a tych wypadkach, w których wykupiono świadectwa przemysłowe III kategorii.

Dla handlu straganiego wprowadzono została do ustawy IV kategoria świadectw. Zauważyle zaś trzeba, że o ile położenie drobnego kupieckiego jest bardzo ciężkie, a egzystencja wielu przedsiębiorstw zachwiana, to handel straganiarzy jest wprost w stanie bezradziejnej rozpaczy. Straganiarzy, to proletarij kupiecki, to sfera kupców, których krok jeden dnie tylko od nędzy i bezrobocia. Tym ludziami Urząd Skarbowy nakazuje wykupywanie świadectw przemysłowych III kategorii, chociaż ustawa kategorii tej nie wymaga, a i przy IV przedsiębiorstwa te odwołują się.

Lustracja tak w sklepikach jak w straganach, odbiera się w sposób niejakowładny przez przypis prawa. Lustratorzy bowiem poddają sprawdzeniu nie te cechy przedsiębiorstw, które decydują o kategorii świadectwa przemysłowego, ale sprawdzają stopę zysku podatnika: jego ogólny stan materialny, warunki poddane i t. p. Lustracja prowadzona w tym imbrze, urągając elementarnym wymogom sprawności i zagwarantowanych im swobód obywatelskich. Egzekucja często przeprowadzana jest w sposób zbyt pochłaniemy, w wyniku czego do wysokości zaliczki podatkowej dochodzą jeszcze znacznie koszty egzekucyjne.

Rzemieślnicy krakowscy w obronie swych praw.

Z inicjatywą majstrów krawieckich odgadzi się zebranie w sprawie rozdziału dostaw.

W niedzielę dnia 6 marca b. r. o godz. 10-tej rano posiedzenie odbędzie się w sali Domu Związku w Miejskiej w specjalnym komitecie bezrobotnych mistrzów krawieckich wielkie zebranie w sprawie organizacji dostaw i robót. W szczególności wobec przekroczenia przyzwyczajenia przez mieszkańców krakowskich przez mistrzów urzędów państwowych, przydzielających roboty nie miejscowym rzemieślnikom, ale przyzywając im z zagranicą, zebranie to zajmie stanowisko wobec takiego ignorowania rzemieślników krakowskiego

i obmyśli plan odpowiedniej akcji, którą tym praktykom stanowiąc kres położy.

Na zgromadzeniu zaproszono będą przedstawicieli Sejmiku i Senatu, władz miejscowych tak państwowych, jak i samorządowych.

Najbliższe należy, że palca sprawa rozdziału dostaw i robót, posiadającą znaczenie również dla mistrzów krawieckich, ale i dla innych gałęzi rzemiosła, zainteresować szanowne Rady mieszczańskiej krakowskiej, na zgromadzeniu tego skłupi masowo rzeczy rękodzielnicze.

Na Fundusz Prasywo złożył:

P. M. WĄDRZYŃSKI, Jurtyanów 3 zł.
P. PAWEŁ NEUMANN, malarz i restaurator w Oswiejcu, składa na fundusz prasywo 5 zł. i zaprasza do złożenia dowolnej kwoty na ten cel Ks. Kan. Jana Skarbka w Oswiejcu, p. Jana Leśnika, urzędnika magistratu w Oswiejcu, i p. Michała Klaję, mistrza ślusarskiego w Oswiejcu.

Zabranie rękodzielniczo-mieszczańskie w Grybowie.

odbył się w niedzielę dnia 27 b. m. Na porządku dziennym najaktualniejsze sprawy dotyczące mieszczaństwa.

Bursy rękodzielnicze czekają na pomoc ze strony Rady.

Czy znajdą pp. ministrów dość zrozumienia dla tej ważnej sprawy?

Z budżetu ministerstwa przemysłu i handlu przynajmniej bursum rękodzielniczym w okręgu województwa krakowskiego w roku 1920 znaczący ilość zapomóg, wynoszących ogółem 152 000 zł. W szczególności otrzymały:

Bursa Związku Mistrzów Rękodzielniczych i Przemysłowej w Krakowie 116 000 zł., Bursa przemysłowa dla dziewcząt w Krakowie 2000 zł., Bursa im. Siewicza 8000 zł., Bursa rękodzielnicza w Dębicy 2000 zł., Bursa rękodzielniczo-przemysł. w Białym 3000 zł. i Bursa w Nowym Sączu 2000 zł.

Jak wyświadczyć będą subwencje rządowe dla burso rękodzielniczych w roku budżetowym — narazie niewiadomo. Stwierdzić to jednak należy, że opieki nad młodzieżą przemysłową w Krakowie i okręgu wojewódzkim wyrażają bodźce wydatniejszego poparcia finansowego ze strony Rady i instytucji w bawieniu nad wyraz potrzebne dla społeczeństwa, nie mogą — wobec ciężkiego kryzysu, jaki przeżywa handel i rzemiosło — lirować na wydatniejszą ofiarności z tej strony.

Kredyt w bankach państwowych połączony — Ale kto go dostanie!

Z powodu obniżenia stopy procentowej przez Bank Pański, udzielony również stopę procentową i banki państwowe, a mianowicie Bank Rolny i Bank Gospodarstwa Krajowego do 10% rocznie. Ze względu na korzyźnił leniwa Puozowa Kasz Oszechności obniżają stopę procentową do 9% w stosunku rocznym.

Krawcy do Wojewody Krakowskiego.

O oddawaniu dostaw dla urzędów miejscowym majstrom.

Już w poprzednim numerze podaliśmy szczegółowe pokrótce wyrażenie majstrów krawieckich przez Okręgową Komendę Policji skutkiem ujednolicenia list ofert, złożonych na wykonanie przez Komendy w sprawie dostaw mundurów dla korpasa polskiego. W związku z tem krawcy krakowscy wystąpili do H. Wojewody krakowskiego odpowiedni memorial który z uwagi na ważność pomierzona w nim kwestyj zamieszkały dołączać.

JWITANIE WOJEWODY

Pismem z dnia 13 listopada 1926 R. L. 15164/26 zwrócił się Komenda Policji Państwowej na okręgu tutejszym, t. j. VII, by ażeby podjąć przedłożyć ofertę na roboty krawieckie dla pa. funkcjonarjuszy P. M. Okręgu krakowskiego. Wskazywał na to w dalszym polozeniu materialnie z wiadomym zaręczył w swoim zamierzeniu, pogroźczyli echnięt z odpowiedziami i przedłożyli wymagano oferty, podając ceny tak przystępnie, że mogły konkurować z fabrycznymi. Oferty wnieśliśmy natychmiast po otrzymaniu pisma Komendy (Ok. P. M. lecz niestety do dnia dzisiejszego zaden z nas nie otrzymał najmniejszej odpowiedzi, jak sprawa oferta została załatwiona.

JWIT. Wojewodo, podpisani mimo zabiegów nie możemy się dotrzeć odpowiedzi, zwracając się

tu droga do JWITANA Wojewody, jako bezpośrednio zwracając Policji Państwowej (Ok. Kraków, by wzięli pod uwagę faktycznie korzystne nasze położenie bezrobocia ogółem obywateli polzian, tubożycy obywateli i podatkowców, fachowych mistrzów krawieckich, posiadających karty przemysłowe i ażeby rozpoznać niniejszą prośbę i zarządził podwładnym Mu ogólnym w myśl wniesionych ofert, oddanie nam wspomnianych robót, względnie wyjaśnienie, czy szczerze na przeszłość i w przyszłości nam zamówień, tembardziej, że dotyczy nas wiadomości, że roboty te zostały już oddane firmom zamiejscowym nawet nie w Okręgu tutejszego Województwa.

Wobec powyższego prosimy usilnie JWITANA Wojewody, by wzywał władze podległym Mu urzędem polecić, aby na przyszłość jakikolwiek roboty z urzędów państwowych były oddawane choć częściowo najstrom miejscowym, jak również, by JWITAN Wojewoda i odpowiednich wypłzł sposobem oddanie robót dotychczas wykonywanych w zakładach karnych krawieckich — naszym samodzielnym, a tym sposobem JWITAN Wojewoda przyjdzie z wielką pomocą rzemieślnikom, którym brak pracy, a którzy tem samym są pozbawieni najprymitywniejszych środków do życia.

Jako przed stu laty dzwignęło się mieszczaństwo polskie z opadku?

W jednym z ostatnich numerów „Głosu Mieszczańskiego” podaliśmy notatkę o odzyskaniu, jaki sprawił mieszczaństwo polskie w Kole studjów chrześcijańsko-społecznych p. Albina Jaworski, kierownik Sekcji artyst. Rękodzielniczo-mieszczańskiego w Krakowie. Brak odpowiedzi dozwala nam zamieszczyć odzyskanie w całości, niniejsze przeto z kilku przyrządzonej interesujących fragmentami tego odzyskania będziemy starali się Czytelników naszych zapoznać.

Wszystkie zakony się dla Polski wiek wiekowi. Litwa niepodległa, zawiedzione nadzieje, rozdział krajów między trzy korony, wielki zabór — to było tragiczna rzeczywistość społeczeństwa, która niezdolna jeszcze w podjętych wielkich reformach państwowych, w Konstytucji 3-majowej widzieli już blask wstającego lepszego jutra.

Za udziałem politycznym poszedł błąd ekonomiczny. Napięto wale wojny i misjęj poręczy zalewać ziemię zajął przez zabór wojenny — przemawia stan posiadania Szlachty polskiej, przystępując zaś do nowych kryzysów wędrownych, wkradających przez niebezpieczny zabór, upadła w ślad, wydrzeżając się mienia, a mieszczaństwo kłębło pod obuchem wojny polityki gospodarstwa. W Wiedniu zaczęło niszczyć świadome warunki pracy, a zwłaszcza manufaktur i ciekawie, w Krakowie uniemożliwiono zupełnie życie handlowe. Pod zaborem austriackim apatia zupełna i paraliż mieszczaństwa. Szlachta się zamknęła

w swoich dworach i odgradziła się od miast. Życie przestało zupełnie pulsować. Należniwość nad mieszczaństwem przyjęły magistraty, które spoczywały w rękach zabórów, zaczęto gnieść podatnikami i uniemożliwiono prowadzenie warsztatów pracy. Rozmyślnie rząd austriacki ścisnął rękami Niemców i Niemców, dając im ośmięć za startu i zwalnając zupełnie od podatków, ażeby zabie zupełnie charakter miast i życie mieszczańskie.

Aż przyszedł moment, gdy po zrobieniu przez Napoleona armji pruskiej i rosyjskiej w okresie od 1807—1815 roku, stworzono Księstwo Warszawskie z departamentów pruskich, katolickiego, żydowskiego, polskiego, warszawskiego i łomżyńskiego i w tych nowych warunkach dano mieszczaństwu możność rozprężenia się nad swoim położeniem. Dziwny duch entuzjazu pracy ogarnął wówczas społeczeństwo polskie. Rozwój przemysłu i handlu stał się hasłem dnia. To też handel i rękodzieło poezeli się rychło dzwignąć z opadku. Wydano bardzo korzystny dekret, który dał możność wzrostu stanu mieszczańskiego przez zwolnienie na okres sześćdziesięci lat od wszelkich czynszów i stawnicnictwa wojewódzkiego dla tych przemysłowców, którzy pragnęli się osiedlić w Polsce, a przybywających z zagranicy fabrykantów i rzemieślników uzdolnionych zwolniono z opłat celnych od miedzianki i była robotniczo, ażeby móc uczynić przemysł mieszczański niezależnym. Zaręcza się powraca oraz mieszczaństwa polskiego.

W wielu miejscowościach Polski utworzono Biura Handlowe, które informowały Rząd o warunkach pracy i potrzebach przemysłu. Dowolano do życia Rado Handlową ogólną, której obowiązkiem było ławanie Rządowi objaśnień i opinji.

(Cudzoziemcy echnięt korzystali z ulg, jakie im dano i napphali do Księstwa, przedko się asymilowali po ustaleniu swoich warsztatów pracy. Podźwignięto handel, naprawiono kanał bydelski, ulpiono spław na Wiele, udoskonalono nasze warsztaty pracy. Epoka Księstwa Warszawskiego była to chwila, w której — opierał się na dnie mieszczaństwa polskiego! — roku 1809 po wypowiedzeniu przez Austrię wojny Napoleonowej, który zwyciężył pod Wagram Austrię, przyłączono do Księstwa Warszawskiego całą Galicję zachodnią z nowymi departamentami, t. j. lubelskim, krakowskim, radomskim i siedleckim. Powiększenie i złączenie nowych dzielnic wzbudziło dalsze nadzieje i podjęto nowe i ważne prace, oraz poprawę ogólnych warunków ekonomicznych. Przybyły nowe fabryki żelazne między Radomiem a Santomierzem, w Suchobrodzku, Sanomowie i t. p. W Krakowie i okolicy były wówczas rękodzielnie pasów, wstążek, fajansu, papieru i hutki szklane, t. j. p. Lest niesły wojna Napoleona — wymagała wielkich wydatków (a tem samym wyczerpała podażowiczy iśćne prawości) — niezdolna mieszczaństwo wyszła jego zasobności. Dalsze wydatki polityczne niepomysłny przybrały dla Polski obrót, usuwając z karty Europy najwięt ten ślad naszej państwowości, jakim były Księstwo Warszawskie. Ale z okresem tego wyczerpa społeczeństwo, a z niem mieszczaństwo zaczęło zadatek twierdzą pracę na polu ekonomicznym, które w późniejszych latach przawiadki, one rezultaty, zwłaszcza w H. Kongresowej i Poznamskiej — wydał i dziś jeszcze obciąża ciężkich gospodarstwo wspomniany, jak to przed stu laty zabrano się do gospodarzkiej odbudowy handlu, któremu dopiero światowa wojna niepodległy był przywrócić. **Albin Jaworski**

PRZYWÓZ TOWARÓW Z ZAGRANICY W II KWARTALE 1927. Iżba handlowa i przemysłowa w Krakowie zawiadania interesów t. w czasie od 24 lutego do 3 marca b. r. przyniosła według podania o zezwolenie na przywóz towarów zagranicznych w II kwartale l. r.

1% stawka w obrotach hurtowych.

Z Naczelnej Rady Zrzeszenia Kupców Polskiego przez Kongresację Kupiecką w Krakowie otrzymujemy następujące uwagi o stosowaniu 1% stawki w opodatkowaniu obrotów hurtowych:

W związku z prowadzeniem od 1 stycznia b. r. generalnym obniżeniem stopy podatku przemysłowego do obrotów hurtowych w samostatnych przedziałach obrotów hurtowych (rozp. Min. Skarbu z dnia 22 grudnia 1926 r. Dz. U. Nr. 158, poz. 766), podnośno się są przez zainteresowanych płatników w sprawie włączyłości co do zakresu stosowania wspomnianego ulgi.

Da wyjaśnienia tych kwestyj należy przede wszystkim zaznaczyć, że rozporządzenie Ministerstwa Skarbu, wprowadzające zmianokwane ulgowe opodatkowanie hurtu, zostało wydane na podstawie uprawnień, zawartych w art. 7 ust. 1 ustawy o państwowym podatku przemysłowym i dotyczy tych samych przedsiębiorstw, oraz transakcji, którym przyznane zostało ulgowe opodatkowanie obrotów hurtowych dla pewnych artykułów w porównaniu rozporządzeniu Ministerstwa Skarbu z dnia 7 października 1925 r. (w wysokości 1%), a także w art. 7 lit. b samej ustawy o państwowym podatku przemysłowym (w wysokości 1%).

KTO MA PRAWO DO ULGOWYCH STAWEK?

Z podanych włączyłości najbardziej zaciężną jest kwestja jakiej kategorii świadectwo przemysłowe uprawnia do korzystania z ulgowych stawek podatku obrotowego.

Należy stwierdzić, że w odzaj i kategorii świadectwa przemysłowego nie mają absolutnie zadane zażyczenia przy kwalifikowaniu transakcji do hurtowych, korystających z ulgowego opodatkowania, i detalicznych, dokonywanych normalnym podatkiem obrotowym. Stawek teś można jest korzystać z ulgowych stawek podatkowych dla obrotów hurtowych nie tylko przy II, ale i wawet przy III kategorii ratowań handlowych, oraz przedsiębiorstw, prowadzących dobny handel - hurtowy i detaliczny (III kategoria), niwz zażyczenia sprzedawcy w celu na wyprawy obelowek jako transakcje hurtowej, ulgowe opodatkowaną. Niezależnie ta wyznika z zupełnie odmiennych kryteriów, mianowicie dla określenia hurtu przy wykucmie świadectw przemysłowych, oraz przy opodatkowaniu obrotów.

Ważnym czynnikiem przyznawania ulg w znaczeniu przedsiębiorstwa czynnym i docelnym, w warunku, jaki to wyznika z określania „handlu hurtowego, czyli też wszelkiego rodzaju towarów prowadzone w większych ilościach (partjami) głównie kupcom i sprzedawcom” (część II załącznika do artykułu 23 ustawy, dział A).

KIEDY ZACHODZI SPRZEDAŻ HURTOWA?

Wymieniamy jako kryterjum, mianowicie dla ustalenia hurtowego charakteru transakcji przy opodatkowaniu obrotów, przyjmując ustawą o państwowym podatku przemysłowym wyłączenie rzadzi odbiorcy oraz cel transakcji: „Za sprzedaż hurtową uważa się zbyć wszelkiego rodzaju towarów w znaczeniu przemysłowym, oraz określone Ministerstwa Skarbu w dniu 30 stycznia 1926 r. (L. DPC 1566/III). Wymieniony okólnik postanawia między innymi, co następuje: „Zwraca się uwagę, iż dotychczasowe określenie handlu hurtowego i detalicznego ma obecnie zastosowanie tylko o do sbezności i klasyfikacje przedsiębiorstw handlowych pod względem nabyczenia świadectw przemysłowych, a nie do zażyczenia obrotów mają zastosowanie przepisy art. 7 ustawy i § 24 rozporządzenia wykonawczego”.

Co się tyczy kwestji, czy w wielokół dokonanej transakcji, względnie rozżaj pobrane ceny, wykrywają na stosowanie ulgowych stawek — odnośnie przepisy podatkowe mają w tym względzie niewątpliwie odpowiednio przecząca.

Wobec zarowno w ustawie (partja wyżej), jak i w rozporządzeniu wykonawczym, nie wymieniają zupełnie takich warunków. Ponadto § 24 rozporządzenia wykonawczego wyraźnie przyjmuje w określeniu dla hurtu wyłączenie: „zbyt w dowolnej ilości”.

Wyjątek stanowi jedynie sprzedaż producentom rolnym i kolon robotnicy, nie otrzymującym stałych zakładów handlowych: taka sprzedaż uważa

się za hurtową, o ile została dokonana w jebych ładunkach wagonowych (10-tonowych woz towarowy), względnie partjami, odpowiadającymi tym ładunkom.

Z powyższych wyjaśnień wynika również, że sprzedaż komercyjna w takim wypadku, a więc włączyłości na cele ulgowe, formułą „partja” nie może być uważana za hurtową, zatem podlega opodatkowaniu według zniżonej stawki podatku obrotowego.

JEDYNE PRZEDSIĘBIORSTWA HANDLOWE

Poza tom do rozżadźni zasiedzianych należy kwestja, jakie przedsiębiorstwa handlowe i czy tylko handlowe mogą korzystać z omawianego ulgowego opodatkowania hurtu. Te sprawę rozstrzygnąć w sposób niewątpliwý § 23 rozporządzenia wykonawczego, według którego zniżone stawki podatkowe mają być stosowane jedynie do obrotów samodzielných przedsiębiorstw handlowych.

Przedsiębiorstwa przemysłowe opłacają podatek do obrotu zarowno w wysokości normalnej, z wyjątkiem wyjądków, przewidzianých w art. 7 lit. a; (Sprzedaż przez przedsiębiorstwo przemysłowe własnych artykułów innym przedsiębiorstwom przemysłowym da dalszej przeróbki, względnie zużycia w prowadzonym przez nie przemyśle, podlega opodatkowaniu w wysokości 1%).

Wynależy wspomnieć, że obowiązek niezależnie od tego, czy obrotu zostały osiągnięte za sprzedaż, dokonanej bezpośrednio z samego zakładu przemysłowego, czy też z zakładów handlowych, należących do właściciela przedsiębiorstwa przemysłowego i obsługujących zakład przemysłowy.

DOWÓD

Wreszcie porastaje jeszcze sprawa uadwadniania hurtowego charakteru dokonanych transakcji. — W tym względzie jako dostateczne, aby i niezbędny dowód, przyjmuje ustawa o państwowym podatku przemysłowym, prawidłowo, lubokomercyjnym księgi handlowe prowadzone takich ksiąg obejmujące tych wszystkich płatników podatku obrotowego, którzy mają w zasadzie prawo do opodatkowania stączy obrotów hurtowych według ulgowych stawek podatkowych, chca o prawa tego korzystać (art. 7 ust. 9 ustawy, § 26 rozporządzenia wykonawczego okólnik Ministerstwa Skarbu 1506/III).

Od obowiązku powyższego wolne są jedynie przedsiębiorstwa skupu zaradkowego, z wyjątkiem sklepów, sklepów zaradkowych, oraz samostojnych przedsiębiorstwa wykonujących wawek (okólnik Min. Skarbu 1606/III). W tych wypadkach dla stwierdzenia hurtowego charakteru transakcji mianowicie być mogą dowody, ustalające rodzaj odbiorcy (obliczba i moze być „dokumentem” w znaczeniu ustawy), a nie: korespondencja, zamówienia, pokwitowania z odbiorcy towaru i t. p.

OGRANICZENIA W DWÓCH KIERUNKACH

Jak w powyższych wyjaśnieniu wynika, ograniczenia w stosowaniu ulgowych stawek dla opodatkowania hurtu idą zasadniczo w dwóch kierunkach: — nieobezwanie wielokomercyjnych ulg w stosunku do transakcji, dokonywanych z „kolony do rozżadźni, oraz przed przedsiębiorstwa przemysłowe zarowno bezpośrednio, jak i za pośrednictwem ich zakładów handlowych.

Informacje i wyjaśnienia powyższe komunikujemy nie tylko dla zainteresowanych płatników podatku obrotowego, ale przede wszystkim jako materiał orientacyjny dla członków Komisji Szacunkowych, wzywanych do rozżadźni, w wyznaczeniu podatku przysługującego w tych Komisjach ramienia odbitych organizacji, by nie błądził.

Paspzorty ulgowe.

Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych uadlyło dotychczas obowiązujące zarządzenia co do wrzadzania żądony na wystawienie zaświadczeń niemożności otrzymania ulg, oraz o sposobie wystawienia paszporty ulgowe na wyjazd zaradźni, obrotów, których ustalony co wymiaru podatku przemysłowego wynosi nie więcej, jak 15.000 zł, a ustalony do wymiaru podatku małaikowego majątek zaś nie przewyższa kwoty 20.000 zł.

Obecnie podwyższając dotychczasowe natwyższ granice wartości majątku z kwoty 20.000 na 30.000 zł, Ministerstwo Skarbu, okólnikiem z dnia 10 stycznia 1927 r. L. D. P. O. 10358/VII 1926 r. poleciło, aby przy wrzadzaniu żądony na

udzielanie zaświadczeń niemożności osobom ubiegającym się o paszporty na wyjazd zaradźni, kierowano się jedynie powyższą normą, oraz zarządźniami, ustalającymi najwyższą granicę niemożności przy ubieganiu się o paszporty niemożności, przy rozżadźni dochodu dla osób o obrotach 7.800 zł i 9.600 zł dla osób utrzymujących jezwę rodzinną. Suma zatem obrotu, ustalonego do wymiaru podatku przemysłowego (do obrotu) jest obecnie bez znaczenia.

Kalendarz podatkowy.

TERMINY SKŁADANIA ZEZANA I PŁATNOŚCI PODATKÓW W LUTYM 1927

Napisał adwokat Dr Franciszek Musiał.

1) Podatek dochodowy od uposażeń. Podatek w temiu podlegaj uposażeni państwowy od 1500 zł rocznie. Podatek płatny jest w 7 dni po dokonaniu potrącenia.

2) Podatek od nieruchomości za IV try kwartał 1926 r. płatny jest do dnia 25 lutego 1927 roku, włącznie, względnie w terminie ulgowym do dnia 14 marca 1927 r.

3) Zeznanie do państwowego podatku dochodowego należy złożyć do dnia 1 kwietnia 1927 r.

4) Podatek przemysłowy (obrotowy) a) przedzielobstwa handlowe I i II kategorii, przedsiębiorstwa przemysłowe I i II kategorii, prowadzące praktycznie księgi handlowe, spółki akcyjne, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i inne przedsiębiorstwa, obowiązujące do składania zeznań, winny do dnia 16 lutego 1927, względnie w terminie ulgowym do dnia 28 lutego 1927 wplacić do kasy skarbowej (ulica Wilna) zaliczkę na podatek od obrotu, obejmującą w styczniu 1927 r.

b) Kasytury ulżowych kategorii, jak również samostojnie handel, sklepy zaradkowe, jak sklepy, drobnicy, weterynary, felcyni, adwokaci, notariusze, obrońcy sądowi, architekti, inżynierowie i inni technicy wplacić mają na zaliczkę podatku przemysłowego za IV kwartał 1926 r. podatek w wysokości dwóch piąte kwot podatku przemysłowego, wymierzony, za II półrozie 1925 r. w dwóch równych ratach, a mianowicie do dnia 30 stycznia i 30 lutego 1927. Do powyższych terminów można zastosować na 14 dni dalszy termin ulgowy.

c) Rekoludujący VIII kategorii pracujący przy pomocy uadźniowej jednej siły niemniej, jak jedna osoba członka rodziny, winni na do opłaty podatku przemysłowego, wobec czego zaliczyć zaliczkę nie więcej, jak

d) Rekoludujący VIII kategorii pracujący bez wszelkiej pomocy (t. j. bez pomocy sił niemających powiększających liczbę pomocy) uadźniowej, nie wykupują ani świadectwa przemysłowego, ani nie płacą podatku przemysłowego (obrotowego).

e) Podatek gruntowy, płatny w dwóch równych ratach półrocznych między 15 lutego a 15 marca 1927 r., włącznie między 15 października a 15 listopada 1927 r.

f) Podatek od lokali. Państwowy podatek ustlokacji za I kwartał 1927 r. w wysokości 8 procent podatkowego komercyjnego z czerwca 1914 r. płatny jest w ciągu roku 1927 r., względnie w terminie ulgowym do dnia 14 marca 1927 r.

REPERTUARIUM KINOTEATROW.

- SZUKA: Flomienie miłości.
- UCIECHA: Szaleństwo.
- WARSZAWA: Miłość Apaszkii
- WAŃDA: Król.
- WOSKOWICZ: Ostatni potwór
- PROMIEŚ: Miłoty sz.
- BAGATELA: Pani nie chce dzieci.
- REDUTA: Jeleni przeciw trzci (Bandyta z zakłócenia zlotowicy. Sensacyjny dramat awanturny w 7-acta aktach. Nad program doskonała komedia.)

ZAKŁAD POGRZEBOWY

Onufrego Fluta

Kraków — ul. Grzegorzeczka 7.

Urząd pogrzebu od najbiedniejszych do najspokojniejszych.

Drzewożwa ekonomiczna i przewoźni zwłoki do wszystkich krajów.

Ceny umiarkowane | Tel. 115. | Ceny umiarkowane